

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Prečni za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din,
mesечно 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23.
 Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 16. aprila 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 45.

Pred sklenitvijo trgovinske pogodbe s Turčijo?

Znano je, da se trudi naša država že leta, da bi prišlo do sklenitve pogodbe s Turčijo, ki naj bi definitivno uredila trgovinsko politične odnose med Jugoslavijo in to državo. Pisali smo o tem v našem listu že ponovno, pri čemer smo povdarili važnost končne ureditve tega vprašanja, ki bo v veliko korist naši državi, posebej tudi Sloveniji, ker producira v izdatni meri predmete, katere bi se dalo povoljno plasirati na turških trgih. Naša država je ponovno uvedla korake, da se najde baza, na kateri bi se moglo uspešno pogajati. Zahtev Turčije po ureditvi nekaterih vprašanj, ki so ostala po mirovni pogodbi še sporna, zlasti v pogledu sekvestrov v Južni Srbiji, so bile take, da do pogajanj doslej ni moglo priti. Pogodba bi bila pa nujno potrebna, ker se bodo sicer na turških tržiščih tuji konkurenti tako močno usidrili, da jih bo težko izpodrinuti. Pogodbe s Turčijo doslej nimamo in se našem uvozu delajo največje težave, ako ni že onemogočen. S sklenitvijo trgovinske pogodbe bi se mo-

gla naša bilanca napram Turčiji znatno zboljšati. Izvažali bi v Turčijo lahko stavbni les v velikih količinah, hrastove prage, slive, turščico, pšenico i. dr. Na turških tržiščih so posebno dobro uvedeni klobuki slovenske provenijence, emajlirana posoda, pa tudi železnina, konfekcijsko blago i. d. Sedaj se uvažva v Turčijo samo iz Bolgarije nad 30.000 vagonov pšenice. S to državo je Turčija že uredila trgovinsko politične odnose na podlagi definitivne trgovinske pogodbe, ki donaša Bolgariji vedno večje koristi. Po vesteh iz Beograda bo te dni imenovan za našega poslanika v Angori dosedanji ravnatelj tiskovnega urada g. Šapunjič. G. Šapunjič je bil nekaj časa generalni konzul v Carigradu, pa so mu razmere v Turčiji odlično znane. Od njega se pričakuje, da bo mogel uspešno voditi pripravljala dela za otvoritev pogajanj in za sklenitev trgovinske pogodbe. Želeli bi, da bi bilo njegovo delo uspešno in da pride čimprej do definitivne ureditve odnošajev tudi napram Turčiji.

Dr. Lazar Marković o inozemskih naložbah kapitala v Jugoslaviji.

V Berlinu je dal dr. L. Marković nekemu dopisniku sledeče izjave glede sedanjega gospodarskega položaja Jugoslavije:

Gospodarska in finančna vprašanja v Jugoslaviji so danes glavni problem vlade; politični boji in politična vprašanja so stopila v ozadje. Glede finančnega položaja moremo ugotoviti, da je *novi proračun*, ne glede na vsekako visoko številko *12½ milijard, dobro izbalanciran* in s predvidenimi dohodki varno krit. Pričakovana redukcija proračuna se bo izvršila šele polagoma, progresivno, z izvedbo reform in s poenotenjem administracije. S tem bomo pričeli še v tekočem letu. *Znižanje proračuna* bo moralo imeti za posledico tudi *znižanje bremen*, zlasti indirektnih davkov in taks. A tudi v sedanji višini je proračun reelen in izvedljiv; pač pa predstavlja precejšnjo obremenitev narodnega gospodarstva. Upamo, da bo ostala številka *12½ milijard*, spričo sedanjega gospodarskega položaja najvišja proračunska številka.

je pariški denarni trg dosegel za naše finančne kupčije polagoma predvojno moč in predvojna sredstva.

V prvih desetih letih po ustanovitvi Jugoslavije se je vsa država gospodarsko zelo okrepila, kar vidimo že iz importnih in eksportnih števil. Nakupna moč jugoslovanskih konsumentov postaja vedno večja. Dinar je že več let faktično stabiliziran, njegova vrednost je vedno bolj zaščitena. Splošna želja je, da se vpelje v vsem našem gospodarstvu več računa in več sistema ter da se z dobrimi *trgovskimi pogodbami* postavijo odnosi z vsemi industrijskimi državami na solidno podlago, odgovarjajočo obojestranskim interesom. Pri tem bo imela največ koristi ona država, koje industrija se bo najbolj prilagodila jugoslovanskim potrebam in posebnim kreditnim razmeram v naši državi.

Le s pomočjo inozemskih posojil se morejo izvesti velike investicije za gradbo važnih železniških prog, za melioracijo zemlje, za regulacijo rek, za gradbo in popravilo deželnih in državnih cest, za ustanovitev močnih državnih kreditnih zavodov, špeciellno za potrebe kmetijstva. Naš državni kredit je dober in mi moremo v Londonu in tudi v Parizu placirati večje posojilo; pač pa zavisi naravno vsako posojilo od ponujenih pogojev. Mi smo v tem oziru precej rezervirani, ker vemo, da ima naša država veliko plačilno kapaciteto in mnogo izgledov za razvoj.

Sedaj pričakujejo pri nas veliko od dobrega pridelka, ker sta bili zadnji dve leti v tem oziru slabi. Zemlja je vsa obdelana, vlage je dosti, in upamo z veliko verjetnostjo na dober pridelek. Naša največja moč je v kmetijstvu; in zato pričakujemo od vlade, da bo najprvo tukaj pričela ter da bo ustvarila vse pogoje za polno izrabo vseh zemskih zakladov in bogastev ter vseh tako različnih panog kmetijstva.

se pogaja Ringhoffer z grško državo o novem vagonem naročilu. Hkrati se vršijo pogajanja češkoslovaške tobačne uprave z grško vlado, mereča na to, da bi se bodoči češkoslovaški nakupi tobaka v Grčiji kompenzirali z vagoni. Enaki kompenzacijski dogovori se vršijo tudi z Jugoslavijo, kjer naj bi se tobačni nakupi kompenzirali z dobavami podjetja Škoda. Tobaki nakupi v Bolgariji se kompenzirajo z dobavami tvrdke Baecher v Roudnicah.

Torej kaže češkoslovaška industrija vsestransko ekspanzivno stremljenje.

ODREDBE GLEDE RAZPOLAGANJA INOZEMSKIH IMETNIKOV ČEKOVNEGA RAČUNA Z IMOVIINO PRI POŠTNI HRANILNICI.

Od Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, smo prejeli: Vsled razpisa generalne direktije Poštne hranilnice G. D. šte. 2416 z dne 8. aprila 1929 in odlokov generalnega inspektorata ministrstva financ šte. 28.661 z dne 26. novembra 1925 in 51.300 z dne 27. marca 1929:

I. Prenos imovine v inozemstvo: 1. Inozemski imetnik čekovnega računa lahko razpolaga z vsakim zneskom, ki ga vložne na njegov čekovni račun banke, ki smejo trgovati z devizami in valutami; 2. a) zneski, ki se naberejo na

njegovem čekovnem računu na kakršenkoli drug način, sme razpolagati do 8000 dinarjev na mesec; b) razen tega lahko razpolaga z zneskom do 5000 Din petnajstdnevno, če je bil ta denar najmanj dva meseca na čekovnem računu.

II. Za izplačilo v mejah naše države sme porabiti vsak znesek, ki je bil najmanj mesec dni na njegovem čekovnem računu, vendar se taki zneski ne morejo uporabiti za zavarovanje valute.

Opomba: Ako imetnik čekovnega računa nekoliko mesecev te svoje pravice ne izkoristi, lahko to stori kumulativno, t. j. hkrati za več mesecev skupaj v teku istega leta.

ZA IZVOZ ČREŠENJ IN DRUGEGA SADIJA.

Naš konzulat v Celovcu vpraša potom ministrstva inostranih del za informacije, kje bi se dobile črešnje za izvoz, katere vrste so pripravne za prevoz, koliko časa traja in koliko stane prevoz od nakladalne postaje do Jesenic, koliko znaša cena za to blago in kedaj bi moral biti kupovalec na mestu nakupa. Pri konzulatu je prijavila večja firma, ki bi hotela uvažati sadje iz naše države. Informacije glede črešenj so nujne. Ponudbe naj bi se poslalo neposredno konzulatu v Celovec.

Razvoj našega poštno-hranilničnega prometa.

Poština hranilnica je izdala poročilo za leto 1928, iz katerega posnemamo:

Število čekovnih računov je naraslo od 9985 koncem leta 1923 na 16.516 koncem leta 1928. Stanje vlog po čekovnih računih je znašalo koncem decembra 1923 242.439.536,27 dinarjev in je do konca decembra 1928 naraslo na 666.429.023 dinarjev. Sorazmerno s porastom čekovnih računov vlog je naravno narasel tudi promet čekovnih računov, ki je leta 1923 znašal Din 26.399.620.216,75, na Din 53.721.436.928,18 koncem l. 1928. Celokupni promet Poštne hranilnice po vseh računih je znašal koncem leta 1928 Din 195.990.829.649,10. Hranilni promet je pokazal relativno zelo slab napredek. Število hranilnih knjižic je znašalo koncem l. 1928 32.700, a stanje vlog Din 36.392.383,74. Relativno slab uspeh nabiranja hranilnih vlog pri Poštni hranilnici je pač naravna posledica nizke obrestne mere in pretirano rigoroznih predpisov, ki so veljali še do pred kratkega za Poštno hranilnico. Čisti dobiček Poštne hranilnice je znašal v letu

Din 7.407.012,65, dobiček je koncem leta 1928 dosegel znatno vsoto dinarjev 35.762.489,33. V toku prošlega leta je Poština hranilnica nadaljevala v stremljenju, da dá svojo pomoč na razpolago vsem državnim oblastvom, občinam in drugim samoupravnim telom. V letnem poročilu Poštne hranilnice se podčrtava pričanje, da bo prišel tudi pri nas čas, da se bo državni in komunalni budžet izvrševal potom Poštne hranilnice, kakor je to že v večini evropskih držav. S tem se olajša državni promet in obračun s publiko in se tudi olajša in poenostavi njih celokupna blagajniška služba.

Glede na zveze z inozemstvom je Poština hranilnica razen prejšnjih zvez z Zjedinjjenimi državami in s Kanado stopila v preteklem letu v zveze še z naslednjimi državami: s Češko-slovaško (dne 1. aprila 1928), Madžarsko (dne 1. aprila 1928), Avstrijo (dne 1. maja 1928), Švico (dne 1. maja 1928), Italijo preko Banco di Roma (dne 1. maja 1928), Nemčijo (dne 29. maja 1928), Belgijo (dne 1. avgusta 1928) in Francijo (dne 20. decembra 1928).

ŠKODA IN BEOGRAJSKA ELEKTRIČNA CENTRALA LTD.

Iz Prage pišejo: Pod vodstvom češkega podjetja Škoda se je ustanovil pred kratkim konsorcij, ki mu poleg Škode pripadajo bančna skupina Blairova, Union des Mines ter skupina francoskih električnih tovarn »Ecece«. Ta konsorcij se je udeležil razpisa mesta Beograda glede gradbe elektrarne, skupaj z gradbo plinarne; obstoji menda izglede, da bo izvršitev podeljena konsorciju. Škoda bi prevzel pri novi napravi, koje gradbene stroške cenijo na 30 milijonov mark, strojno opremo in turbine. Podjetje Škoda se zmeraj bolj udeležuje inozemskih razpisov, in se zdi, da mu je vsled zveze s Schneider in Creuzot uglajena pot v inozemstvo tudi tam, kjer bi češkoslovaško podjetje samo težko prodalo.

Dalje beremo: Češko podjetje Ringhoffer je dobilo pred štirimi leti od Grčije naročilo za dobavo 1300 vagonov. Finančna plat naročila se dokončuje in bo zadnji obrok plačan poleti. Medtem

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani

vabi na

PLENARNO SEJO NAČELSTVA ZVEZE TRGOVSKIH GREMIJEV,

ki se vrši v torek, dne 23. aprila 1929 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v posvetovalnici Zbornice za TOI, Beethovnova 10 (prtiličje, desno), z naslednjim dnevni redom:

1. Določitev dnevnega reda občnega zbora in sprememba zveznih pravil.
2. Podpora zveznemu glasilu.
3. Rešitev prošenj za znižanje zveznih doklad.
4. Razprava o samostojnih predlogih gremijev.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1929.

Načelnik:

Tajnik:

Vilko Weixl l. r. Antón Podgoršek l. r.

Kdo je poslovodja v zmislu obrtnega reda?

A. B. je bila kaznovana od sreskega poglavarja v R. radi prestopka § 55. o. r., ki naj bi ga bila zagrešila s tem, da je vodila kot poslovodkinja podružnico slašičarskega obrta R. B. v G., ne da bi bila prijavljena pri obrtnem oblastvu, po §§ 131. in 132. lit. a) o. r. na Din 100—, odnosno na 18 ur zapora.

Prizivu, ki ga je vložila proti tej razsodbi poslovodkinja H. B., je veliki župan ugodil in izpodbijano kazensko razsodbo razveljavil, ker ni utemeljena v zakonu. V svojih razlogih pravi g. veliki župan:

»Namestnik (poslovodja) po § 55. o. r. je ona oseba, kateri poveri upravičeni obrtnik vodstvo celega svojega obrta, da ga izvršuje na njegovo ime in na njegov račun. Poslovodja za stopa obrt svojega gospodarja v celem obsegu ter odgovarja napram obrtnemu oblastvu za ves dotični obrt svojega gospodarja. Le tak poslovodja, ki prevzame celotno zastopstvo kakega obrtnika napram obrtnemu oblastvu, je mišljen v § 55. o. r. in le takega poslovodja je treba prijaviti pri obrtnem oblastvu. Poslovodstvo po § 55. se ne dá deliti, zato noben obrtnik ne more imeti dveh poslovodij za isti obrt, enega za glavni obrt in drugega za podružnični obrt ali pa poslovodja za podružnico, dočim vodi glavni obrt obrtnik sam. Oseba, ki ji je poverjeno samo vodstvo podružnice, ni poslovodja v zmislu § 55. in ne more v nikakem oziru zastopati svojega gospodarja napram obrtnemu oblastvu. Tako razmerje je le internega značaja, nima pa v obrtnopravnem oziru, kar se tiče zastopstva napram obrtnemu oblastvu, nobenega učinka. Takega vodje podružnice ni treba prijaviti pri obrtnem oblastvu, ker je prijava predpisana

le za pravega poslovodja v zmislu § 55., dočim prijave dejanskega vodje podružnice obrtni red nikjer ne predpisuje.

V spisu je ugotovljeno, da je prizivateljica vodila le podružnični obrt slašičarja R. B. in da ni bila prava poslovodkinja po § 55., zato ne velja zanjo predpis cit. paragrafa glede prijave poslovodje. In četudi bi bila prizivateljica B.-ova poslovodkinja v zmislu § 55., bi bilo radi opustitve prijave kaznovati upravičenega obrtnika samega in ne prizivateljice, kajti dolžnost prijave veže po cit. paragrafu obrtnika, ki si postavi namestnika. Kazniv bi bil poleg obrtnega gospodarja tudi namestnik le tedaj, ako bi se ugotovilo, da je ta na svoj račun samostojno izvrševal obrt in da je bila prijava opuščena zato, da se z varanjem obrtnega oblastva prikrije neupravičeno izvrševanje obrta po namestniku.

V tem poslednjem primeru bi bil kazniv tudi vodja podružnice, toda ne radi opustitve prijave vodje, ker ta za tak primer sploh ni predpisana, temveč po § 132 lit. a) o. r. radi neupravičenega izvrševanja obrta v obratvališču, ki obstoja le na videz kot podružnica, dočim je v resnici samostojni obrt osebe, ki nastopa kot vodja podružnice. Tudi iz tega razloga obsodba prizivateljice ni utemeljena. V kazenski razsodbi je sicer poleg § 131. citiran tudi § 132. lit. a) obrtnega reda, iz česar bi se dalo sklepati, da temelji razsodba tudi na ugotovitvi, da je prizivateljica v B.-ovi podružnici samostojno izvrševala slašičarski obrt, toda ker o taki ugotovitvi v celem spisu ni nobenega govora, ker torej to ni dokazano, tudi ne more služiti za podlago kazenski razsodbi.

Iz teh razlogov je bilo kazensko razsodbo kot neutemeljeno razveljaviti.

Nekaj števil iz poslovanja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Da damo vsaj približno sliko o poslovanju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, navajamo iz računskega zaključka tega urada za poslovno leto 1928 naslednje zanimive številke:

Račun prometa izkazuje skupaj Din 255.067.502.87.

Čisti predpis prispevkov za bolniško zavarovanje v letu 1928 znaša Din 40.628.326.16, ki se je napram predpisu v letu 1927 zvišal za Din 4.356.888.39 ali za 12.01%.

Na neizplačane prispevkov se je v letu 1928 predpisalo skupno z ostanom v začetku leta Din 12.498.974.01.

Za Delavsko zbornico se je v letu skupno z ostanom ob začetku leta predpisalo Din 2.385.566.37, pobranih in predkazanih pa je bilo skupaj Din 2.294.066.76.

Predpis za Borzo dela izkazuje z ostanom ob začetku leta skupaj Din 2.471.733.84, pobrano in predkazano pa je bilo iz tega naslova skupaj Din 2.202.407.79.

Pri datjavah odpade največja vsota in sicer 27.20% vseh prejemkov za hranarine. Izplačalo se je Din 11.288.644.54, za hranarinami zahtevalo največ dajatev oskrbe v bolnišnicah Din 4.571.861.09 za člane in Din 1.120.330.45 za svoje. Zdravniški stroški so znašali Din 4.087.397.74, to je 9.85% vseh prejemkov, a stroški zdravljenih in zdravilnih pripomočkov skupno za člane in svoje Din 3 milijone 422.697.96. Visok je tudi iznos, ki je bil izplačan na podporah za porodnice članov in svojecev v iznosu Din 1.719.632.70, za dečjo opremo pa skupno Din 1.786.201.60.

Na račun obrtnih glob, ki jih izrekajo upravne oblasti radi kršitev obrtnega reda, je prejel Okrožni urad v letu 1929 iznos Din 156.504.85.

Upravni stroški urada so znašali po odbitku bonifikacije iz računa Borze dela in delavske zbornice Din 6 mili-

jonov 679.968.59 ali 16.10% celokupnih prejemkov.

Poslovni prebitke v letu 1928 znaša Din 22.790.05, vendar pa ne pripade ta prebitke Okrožnemu uradu. Pribije se mu še bonifikacija upravnim stroškom iz nezgodno-zavarovalne panoge in od tega odbije ustrezni del morebitnih primanjkljajev drugih krajevnih organov za leto 1928, kakor tudi odpadajoča kvota za ustanovitve posebne rezerve. S tem je v zmišlu zakona ugotovljen čisti letni prebitke poslovanja, od katerega pripada 1/4 Osrednjemu uradu v Zagrebu, 3/4 pa ostanejo Okrožnemu uradu, katere sme le-ta uporabljati za ustanavljanje in vzdrževanje zdravstvenih naprav in dajanje višjih podpor v zmišlu zakona.

MEDNARODNO ZNIZANJE CARINSKIH TARIF.

Gospodarski odbor Zveze narodov v Zenevi je sklenil, da se anketa o svetovni krizi v premogovni industriji nadaljuje. Dalje so debatirali o znižanju carinskih tarif potom skupne in istočasne akcije. Znižanje naj se za razne blagovne skupine izvrši postopoma. Na zadnji seji so obravnavali zlasti znižanje carinskih tarif v cementni industriji. V jeseni bodo sklicali konferenco izvedencev v tej industriji.

RAZSTAVE IN SEJMI.

Ugodnosti po jugoslovanskih državnih železnicah za poset velesejma v Baslu (Švica). Jugoslovanski državljani, ki hočejo posetiti baselski velesejem, odnosno vsi potniki, ki potujejo v isto svrhu čez našo kraljevino, morajo kupiti na odhodni postaji celo karto po normalni ceni. Z legitimacijo z žigom baselskega velesejma sme potnik kupiti na naši državni meji vozno karto za polovično ceno. 50% popust pri povratku imajo tedaj ne samo posetniki, ki stalno bivajo v kraljevini SHS, ampak tudi vsi tranzitni potniki, ki potujejo na baselski velesejem. Otroci od 4. do 10. leta ali druge osebe, ki uživajo na potu take ugodnosti, ne morejo izkoristiti gornjih popustov.

Deset let dela Vilka Weizla.

Iz poročila, ki ga je podal g. Vilko Weizl o svojem desetletnem delovanju kot načelnik gremija trgovcev v Mariboru, na obnem zboru dne 28. marca 1929, posnemamo naslednje odlomke:

Leta 1918 smo doživeli po dolgotrajni gigantski svetovni vojni prevrat, kakršnega do takrat ne beleži zgodovina človeštva in ki je docela izpremenil meje evropskih držav. Preobrat ni ostal brez odmeva tudi ne v Mariboru, ki je kot skoro čisto ponemčeno mesto sredi slovenskega ozemlja po mirovni pogodbi pripadel pod novo narodno državo Jugoslavijo, čemur se je seveda moralo prilagoditi kakor vse javno življenje, tako tudi vodstvo naših strokovnih organizacij, med katere spada naš trgovski gremij.

Pod takimi razmerami je prišlo dne 19. julija 1919. leta do prvega občnega zbora gremija, ki je imel takrat še mnogo nad polovico članov nemške narodnosti. Na tem občnem zboru, ki se je vršil po petletnem presledku, so izvolili mene kot prvega slovenskega predsednika trgovskega gremija v Mariboru. Prevel sem to častno mesto in se pri tem zavedal, da obenem z izvolitvijo prevzamem tudi težko in važno delo. Razrvane poveljne razmere so ostro zarezale sled v naše gospodarsko življenje in treba je bilo začeti skoro povsod z nova.

Pod takimi prilikami sem prevzel predsedstvo gremija ter takoj v začetku občutil odpornost nameščencev, ki so se popolnoma odtujili svojem pravemu poklicu in prevzeli z vsemi mogočimi idejami, stivali napram delodajalcem pretirane in nesprejemljive zahteve glede delavnega časa in plač. Mnogo truda in pogajanj je bilo treba, da se je končno uredilo neznosno razmerje. Sklicalo se je v tem letu v to svrhu 24 sej in tri zborovanja. Dne 4. aprila pa se je tudi radi takih pogajanj vršil celodnevni štrajk. Poleg tega sem vodil v tem letu 1 zborovanje, 3 posvetovanja, 16 odborovih sej, 3 izredne občne zbornice ter eno predavanje. Danes se je to slabo razmerje ublažilo in se zaveda že vsak nameščenec, kakor tudi gospodar, da sta eden drugemu potrebna ter da morata solidarno delati v prosepah obeh.

Vsakemu je gotovo še v živem spominu leto 1920, ko je verižniški zakon pritiskal na naš stan in ni bilo dneva, da ne bi radi tega zakona bilo nekaj trgovcev ovadenih in tudi kaznovanih. Gremij je takrat v tej zadevi na vse strani najenergičnejše protestiral, a bilo je vse brezuspešno. Protestiralo se je v tem letu tudi mnogo glede podeljevanja obrti vsakemu ne glede na usposobljenost. Prepovedala pa se je trgovcem prodaja alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah, jaje in mleka. Gremij je proti tem odredbam odločno nastopil in končno dosegel pri takratni deželni vladi, da je te svoje odredbe umaknila.

Ko sem leta 1919 prevzel predsedstvo gremija, ki se je takrat še nahajalo na Slomškovem trgu, sem moral prevzeti tudi upravo naše trgovske hiše, ki se je nahajala takrat v precej dezolatnem in popolnoma zadolženem stanju. (G. načelnik poroča nato izčrпно o zgodovini gremijalne hiše.)

Tudi Vam je gotovo znano, da so se po prevratu davki stalno zviševali. V dobri veri, da se trgovstvo obvaruje takih pretiranih bremen, je gremij sklical dne 7. julija 1921 zborovanje vseh gospodarskih krogov, na katerem se je ugotovilo, da so pridobitniki preobremenjeni in se je v to svrhu tudi poslala v Beograd deputacija, da je v zadevi intervenirala. Dne 4. avgusta se je v Mariboru mudil takratni minister in pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Ob tej priliki sem vodil k njemu deputacijo trgovcev ter smo mu med drugim izročili spomenico s prošnjo, naj bi se ta po možnosti vpoštevala ter bi se trgovstvu dalo razmaha in pravo mesto kot enemu glavnih faktorjev v državi. V glavnem se je v spomenici poudarjalo, da so za Maribor neobhodno potrebne dobre prometne zveze z zaledjem, da se izvrši revizija poveljnih davkov in se jih na novo odmeri, da se poslovanje na carinarnicah modernizira in pospeši ter da se enomečne legitimacije za potovanja odpravijo. Prvič po preobratu smo tedaj tudi določili svoje zastopnike v davčno komi-

sijo ter tako dobili možnost sodelovanja pri odmeri gotovih davkov. Vsi pridobitniki so tiste čase ostro protestirali proti uvedbi krivičnega 1% davka na poslovni promet in se je tudi na skupnem zborovanju v mesecu oktobru ogorčeno kritiziralo uvedbo tega davka. Ne dolgo za tem udarcem je sledil drugi, ko je občinsko sodišče z zakonom o pobijanju draginje določilo trgovcem procent čistega dobička. Tudi proti tej naredbi je gremij sklical protestni shod.

V začetku leta 1922 so se sestavila pri gremiju nova gremijalna pravila, ki so gotovo izmed najmodernejših v naši državi. Ob tej priliki smo tudi sprejeli prejšno samostojno zadružno branjecev in sejmarjev v okvir našega gremija pod pogojem, da tvorijo v gremiju svojo samostojno kategorijo z lastnim pododborom, zato si pa imajo pravico v sporazumu z gremijalnim odborom sami določiti na svojih posebnih občnih zborih letne doklade in korporacijske pristojbine, ki so nižje, kot one drugih gremijalnih članov. Dne 30. marca 1922 se je ponovno vršil dobro obiskan protestni shod proti previsokim davkom in proti zakonu o pobijanju draginje. Ker sem naslednje leto dne 28. februarja na ravno takem zborovanju izražene želje in ugovore, to je resolucijo, poslal na merodajna mesta, sem bil od policije obtožen in kaznovan z denarno globo. Kot zgodovinski dan naj nam pa bude v tem letu 3. april, katerega dne se je vse trgovstvo cele Slovenije zbralo v Ljubljani in na javnem zborovanju pred Mestnim domom izrazilo svoje ogorčenje proti šikanam policijskih oblasti in previsoko odmerjenim davkom. Isti dan so bile vse trgovine v znak protesta po nekaj ur zaprte. — Tudi je bil takratni stanovanski zakon trgovcem jako nenaklonjen in bili smo vedno v bojzani, da čez noč ne izgubimo tudi stanovanja. Tudi v tej stvari je gremij protestiral in stavljaj predloge za preobnovo stanovanskega zakona.

Tisti čas se je zvišala telefonska pristojbina do neizmerno višine, a vsi protesti proti takemu krivičnemu povišanju nam niso pomagali. Posebno pa je v tisti dobi razburil vse pridobitnike in njih nameščence nov zakon o zavarovanju delavcev, ki je razveljavil vse bolniške blagajne in celo bolniško zavarovanje centraliziral v Osrednji urad za osiguranje radnika (OUZD) v Zagrebu. Mi smo proti temu storili vse, kar je bilo mogoče in po dolgih protestih dosegli, da se Trgovsko-bolniško in podporno društvo v Ljubljani ni likvidiralo. Ponovno se je trgovstvo to dobo razburjalo radi počasnega uradovanja na carinarnicah ter se je proti temu, kakor tudi proti šikanam s strani carinskih uradnikov, na po gremiju sklicanem zborovanju dne 20. septembra 1929 energično protestiralo.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Gremij trgovcev za politični okraj

Logatec

vabi na

REDNI OBČNI ZBOR

gremija trgovcev za srez Logatec, ki se vrši v nedeljo, dne 28. aprila ob 1. uri popoldne v Cerknici v prostorih hotela Žumer.

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
3. Računski zaključek za leto 1928.
4. Proračun za leto 1929.
5. Volitev 3 delegatov za občni zbor »Zveze«.
6. Slučajnosti.

V slučaju, da občni zbor ob 1. uri ne bi bil sklepčen, se vrši isti uro kasneje z istim dnevnim redom ob vsakem številu članov.

Ker praznuje gremij letos 10-letnico obstoja, je dolžnost članov, da se istega polnoštevilno udeležijo.

Načelnik: Stanko Lenarčič.

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

zagotovilo, da se nam bo načrt pred uzakonjenjem poslal v izjavo ter da se bodo utemeljeni predlogi naših gospodarskih krogov vpoštevali.

V krogih stavbnega obrtništva je povzročila namera, da se uveljavi uredba o stavbnih obrtih v zmislu predlogov inženjerskih komor, veliko razburjenje. Ta uredba bi v občutni meri omejevala dosedanji delokrog stavbnih obrtnikov in bi jim jemala celo pridobljene pravice. Pomenila bi poslabšanje tudi za vrsto drugih obrtov, ki so v zvezi s stavbištvom. Zbornica je zato sklicala posebno anketo in posredovala v zadevi tudi pri ministru trgovine in industrije, da se prepreči uveljavljanje osnutka, ki ga je izdelalo gradbeno ministrstvo.

O načrtu zakona o nečedni tekmi, ki zanima vse gospodarske sloje v zborničnem področju v izredni meri, bo podano na današnji seji še posebno podrobno poročilo.

Statistika poslovanja.

Za oceno notranjega zborničnega poslovanja mi je čast navesti, da je prejela zbornica v dobi od 1. decembra do 15. marca 5322 vlog in ekspedirala 3994 dopisov. V dnevnem časopisu je zbornica objavila 755 dobavnih razpisov, nadalje je izdala 470 svedočb o izvoru, od katerih pripada 191 na Grčijo. Legitimacij za trgovske potnike je bilo izdanih 213, število uvoznih potrdil znaša 245, potrdil o dobavni sposobnosti 140 in raznih drugih potrdil 148. Te summarne navedbe mislim, da Vam v zadostni meri dokazujejo, da je zbornica tudi v tej važi dobi v polnem obsegu zadostila svojim nalogam in da je posvečala vsem gospodarskim vprašanjem potrebno pažnjo.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 21 konj, 11 bikov, 110 volov, 295 krav in 12 telet, skupaj 449 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 9. aprila t. l. so bile sledeče: debeli voli od 8-50 do 9-50, poldebili voli od 7-75 do 8-50, plemenski voli od 6 do 7, biki za klanje od 7 do 8, klavne krave debele 7-75 do 8-50, plemenske krave od 6 do 7, krave za klobasarje od 4 do 5, molzne krave od 6 do 8, breje krave od 6 do 8, mlada živina od 8 do 9-75, teleta od 10 do 12 Din za 1 kg žive teže. Prodanih je bilo 349 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 32, v Italijo 81 komadov, Mesne cene: volovsko meso I. in II. vrste 10 do 18, meso od bikov, krav, telic, telečje meso I. in II. vrste 15 do 22-50, svinjsko meso 15 do 26-25 Din za 1 kg.

Nemški kalijev sindikat je prodal v marcu 2.330.000 met. stotov čistega kalija (v lanskem marcu 1.610.000). V prvih enajstih mesecih tekočega gnojilnega leta (maj 1928—marec 1929) je znašala prodaja 13.240.000 met. stotov, v isti dobi prejšnjega leta pa 12.220.000.

Imenik razsodnikov »Razsodišča Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

Zbornica TOI objavlja na podlagi § 9. pravilnika o stalnem razsodišču Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki ga je odobrilo ministrstvo trgovine in industrije z razpisom z dne 19. marca 1929, št. 27.696/III-28, sledeči

- Ahačič Luka, tovarnar v Ljubljani;
- Avsenek Ivan, poslovodja tvornice Zabret & Co., družba z o. z. v Ljubljani;
- Bahovec Josip, trgovec v Ljubljani;
- Berlič Josip, gostilničar v Ptuj;
- Bonač Fran, upravni svetnik Združenih papirnic Vevče, Goritane in Medvode d. d. v Ljubljani;
- Crobath Fred dr., poslovodja firme Franc Crobath d. z. o. z. v Kranju;
- Ceh Franc, trgovec v Murski Soboti;
- Češarek Alojzij, ključavničarski mojster v Ribnici;
- Deržečnik Luka, trgovec v Orlici, pošta Ribnica na Pohorju;
- Dolenc Martin, čevljarški mojster v Ljubljani;
- Dolinar Franc, pekovski mojster v Ljubljani;
- Dračar Oskar ing., družbenik tvornice »Zlatorog« v Mariboru;
- Fatur Ladislav, trgovec v Lazah pri Planini;
- Finžgar Ivan, trgovec v Breznici na Gorenjskem;
- Flor Franc, mizarški mojster v Slovenski gori;
- Florjančič Ignacij, ravnatelj pivovarne »Unič« d. d. v Ljubljani;
- Florjančič Stanko, trgovec v Ljubljani;
- Gogala Ivan, čepičarski mojster na Jesenicah;
- Golčer Jernej, sodarski mojster v Celju;
- Gologranc Konrad, lastnik stavbnega podjetja v Celju-Gaberju;
- Gorenc Andrej, čevljarški mojster v Gubinu-Litiji;
- Goričar Franc, ravnatelj tvornice Fr. Woschnagg in sinovi d. d. v Šoštanju;
- Grlec Alojzij, trgovec v Novem mestu;
- Hmelina Karel, dimnikarski mojster v Slovenjgradcu;
- Hohnjec Franc, mesarski mojster v Mariboru;
- Hohnjec Miloš, kipar v Celju;
- Iglič Franc, krojaški mojster v Ljubljani;
- Jančar Jakob, trgovec v Ljubljani;
- Jelenec Jože ing., poslovodja firme Inž. Jelenec & inž. Slajmer v Mariboru;
- Jeras Ivan, poslovodja firme »Sladkore« d. z. o. z. v Ljubljani;
- Kavčič Franc, gostilničar v Ljubljani;
- Klinar Anton ing., upravni svetnik Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani;
- Kobi Joško ing., prokurist firme A. Kobi, lesna industrija na Bregu pri Borovnici;
- Koražija Franc, dimnikarski mojster v Mariboru;
- Kos Ivan, trgovec v Slovenski Bistrici;
- Kozina Peter, družbenik tvornice Peter Kozina & Co. v Bistrici pri Trzinu;
- Kralj Andrej, sodarski mojster v St. Lenartu pri Brežicah;
- Krapež Kamilo, urarski mojster v Ljubljani;
- Krejšič Anton, ravnatelj Tvornice za dušik d. d. v Rušah;
- Kržišnik Ludovik, trgovec v Rajhenburgu;
- Kuder Peter, čevljarški mojster v Grižah pri Celju;
- Lašič Vinko, zidarski mojster v Mariboru;
- Lavtižar Josip, trgovec v Kranjski gori;
- Lečnik Anton, trgovec z zlatino v Celju;
- Lenarčič Josip, industrijalec na Verdu pri Vrhniki;
- Lipej Franc, trgovec v Brežicah;
- Litrop Stefan, čevljarški mojster v Turinšču;
- Lovšin Anton, trgovec v Ljubljani;
- Ložar Jernej, krojaški mojster v Ljubljani;
- Majdič Franc ml., lastnik valjčnega mlina na Viru pri Domžalah;
- Martinčič Avgust, industrijalec v Ljubljani;
- Mesar Ivan, poslovodja »Papirografije« d. z. o. z. v Ljubljani;
- Naglas Viktor, prokurist firme I. I. Naglas v Ljubljani;
- Osebek Franc, trgovec v Makolah pri Poljčanah;
- Oset Andrej, gostilničar v Mariboru;
- Osterc Peter, trgovec v Beltincih;
- Papež Janko, kleparski mojster v Črnomlju;
- Pavlin Ciril dr., prokurist Združenih papirnic Vevče, Goritane in Medvode d. d. v Ljubljani;
- Pivec Rupert, upravni svetnik in ravnatelj firme »Kristal« d. d. v Mariboru;
- Plut Martin, poslovodja firme »Zorac«, lesna ind. dr. z o. z. v Črnomlju;
- Požar Alojzij, trgovec na Prevojah pri Lukovici;
- Punčoh Jakob, trgovec v Ljubljani;
- Pust Franc, tesarski mojster v Ljubljani;
- Rebek Josip, ključavničarski mojster v Ljubljani;
- Rekar Ernest dr., poslovodja firme »Belca«, lesna industrija na Jesenicah;
- Remec Vladimir ing., družbenik Tovarne pohišstva Remec Co. v Smarci pri Kamniku;
- Rojina Anton, družbenik firme Rojina & Comp. v Ljubljani;
- Rom Matija, trgovec v Kočevju;
- Sadnik Julij, prokurist firme Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d., predilnica v Litiji, pri Sv. Pavlu pri Preboldu;
- Skubec Rihard, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani;
- Stegar Anton, trgovec na Sutni v Kamniku;
- Stermecki Rudolf, trgovec v Celju;
- Sušnik Alojzij, trgovec v Ljubljani;
- Slajmer Vladimir ing., poslovodja firme Inž. Jelenec & inž. Slajmer v Mariboru;
- Spaniček Krištof, trgovec v Rogiški Slatini;
- Šuklje Milan ing., upravni svetnik Stavbne družbe d. d. v Ljubljani;
- Sumi Franc, poslovodja »Atlantec« d. z. o. z. v Ljubljani in v Kranju;
- Švajcer Avgust, ključavničarski mojster v Braslovcah;
- Turnšek Maks, trgovec, Zlabor št. 5 (Marija Nazarje);
- Vagaja Franc ing., priv. inženjer, Ljubljana;
- Vehovar Franjo, lastnik tovarne pohišstva v Celju;
- Volk Jakob, krojaški mojster v Šoštanju;
- Vrabl Martin, trgovec v Ptuj;
- Vrečar Ivan, mizarški mojster v Spodnjih Domžalah;
- Vrščič Srečko, trgovec v Ljubljani;
- Westen Avgust, upravni svetnik firme A. Westen d. d. v Celju;
- Zavodnik Franc, mizarški mojster na Glincah pri St. Vidu;
- Zabkar Avgust, upravni svetnik Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani;

Ta razsodniški imenik obsega samo razsodnike, ki so zbornični člani ali njihovi namestniki. Na prihodnji zbornični plenarni seji se imenik izpopolni še z 32 voljenimi razsodniki, katerih imena se objavijo naknadno.

Stranki, katerih spor se obravnava pred zborničnim razsodiščem, sta pri imenovanju svojega razsodnika in njegovega namestnika vezani na ta imenik (§ 14. pravilnika).

DOBAVA, PRODAJA.

Oddaja zakupa kolodvorskega buffeta na postaji Velenje se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 7. maja pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Predmetni oglaš je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. aprila t. l. ponudbe glede dobave 100 q negašenega apna; do 29. aprila t. l. pa glede dobave trgovskih plaščev. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe glede dobave 3500 kilogramov tračnih žeblov in 4 vagonov portland-cementa. — Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe glede dobave raznih cevi. — Direkcija državnega rudnika Krika sprejema do 26. aprila t. l. ponudbe glede dobave ventila in avtomata za odstranjevanje kondenzirane vode. (Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Gradbeno odeljenje direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave 5280 m³ kamena za polnjenje težkih fašin in 3250 m³ kamena za kamenomet ter glede dobave 2300 kom. hrastovih pragov. (Predmetni pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. aprila t. l. ponudbe glede dobave smirkovega platna, špaga, zidarskih ponvic, žagice za kovino, tračnih žag in 500 pol tiskovin; do 29. aprila t. l. glede dobave električnega materiala in 1000 komadov špiralnih svedrov. — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 23. aprila t. l. ponudbe glede dobave železne pločevine za opaže. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 25. aprila t. l. ponudbe glede dobave pločevine in kabljev. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 2. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 elektromotorja in 1 jamskega vitlja, 1 sklepara, 2 zobatih koles itd. — Direkcija državnega rudnika Krika sprejema do 3. maja t. l. ponudbe glede dobave izolatorjev za električne zračne vode, kabljev, zaglavk itd. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 27. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1000 kg železa, 10.000 kg rebraste pločevine in 1200 m bločnih verig. — Dne 2. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 45 aparatov za gašenje in hrastovega skretniškega materiala; dne 6. maja t. l. pa glede dobave signalnega materiala. — (Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Stare uporabljene avtogume ter druge gumijevne odpadke kupuje tvrdka S. D. HARRISON & SONS, Brumswick Rd., Bromsley, London E. 14.

R. WILLMANN

STROJNO PODJETJE

LJUBLJANA, SLOMŠKOVA ULICA ST. 3

Izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, transmisijske naprave, tovarna dvigala vseh vrst, rebraste cevi iz kovanega železa, Pdvzema projektiranje in opravo različnih mehaničnih naprav ter izvršuje vso v strojno stroje spadajoča dela in popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

SLAVIJA jugoslovanska zavarovalna banka d. d.
se priporoča za zavarovanje industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij proti požaru, vlomom in tatvini, zakoniti dolžnosti jamstva, nezgodam z avtomobili, poškodbam stekla i. t. d.
Zavarovanje življenja v raznih kombinacijah.
Centrala v Ljubljani. ★ ★ Podružnice po vsej Kraljevini.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno Iganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. Ceniki na razpolago!

TOVARNA PERILA TRIGLAV, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča velike izbire moškega perila po konkurenčnih cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercijelne tiskovine dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 -- Za večja naročila zahtevajte proračun!

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!